

Arbetsmiljöregler för minderåriga.

ARBETSUPPGIFTER OCH HANTERING AV
MASKINER INOM DEN GRÖNA SEKTORN

Källa:

Gröna arbetsgivare
2022-03-18

Svenska
Golfbundet

Minderårigas arbetsmiljö

En sammanställning över vad som gäller om barn och ungdomar arbetar på en golfanläggning vad gäller maskiner, tillåtna arbetsuppgifter och arbetstid. Skriv gärna ut tabellerna och sätt upp på väggen.

Det är vanligt att minderåriga (personer som inte fyllt 18 år) arbetar på golfanläggningar på sommaren eller vid praktik. Det innebär särskilda regler att ta hänsyn till som arbetsgivare.

Gröna arbetsgivare har sammanställt de särskilda bestämmelser som gäller vid anställning av minderåriga – vilka maskiner och arbetsmoment de får hantera vid olika åldrar, hur de får arbeta och deras arbetstider. Nedan följer en sammanfattning av deras information.

För fullständiga arbetsmiljöregler för minderåriga, se Arbetsmiljöverkets föreskrifter [Minderårigas arbetsmiljö \(AFS 2012:3\)](#) samt [Grönas webbsida](#) (endast för medlemmar).

Reglerna skiljer på yngre barn, äldre barn och ungdom:

Yngre barn	Minderårig under 13 år.
Äldre barn	Minderårig från 13 år till kalenderåret hen fyller 16 år och har fullgjord skolplikt.
Ungdom	Minderårig från kalenderåret hen fyller 16 år och har fullgjord skolplikt till dess hen fyllt 18 år.

Introduktion

Det är viktigt att ge den minderåriga en ordentlig introduktion med information om arbetsuppgifterna och vilka risker som finns. En handledare ska utses som alltid ska finnas tillgänglig för frågor och stöd till den minderåriga.

Introduktionen ska innehålla information om:

- vilka arbetsuppgifterna är
- vilka arbetsuppgifter som är förbjudna
- hur verktyg och maskiner fungerar
- vilka arbetsmiljöregler som gäller
- vilka risker som finns och hur man kan skydda sig mot dem

Till yngre och äldre barn ska information om arbetsuppgifter, risker och skyddsåtgärder också ges till vårdnadshavare.

Arbetstider och tillåtna arbeten för barn och ungdom

	Yngre barn	Äldre barn	Ungdom
Tillåtna arbeten	Huvudregeln är att yngre barn inte får arbeta. Det gäller arbete för arbetsgivare, uppdragsgivare eller praktikgivare.	Arbete som inte kräver stort ansvarstagande eller är fysiskt/psykiskt tungt.	Normalt ofarliga arbeten.
Arbetsgivarens skyldighet	Endast mycket lätta och ofarliga arbetsuppgifter inom den närmaste familjen utan andra anställda är undantaget. * ¹	<ul style="list-style-type: none">• Bedöma att arbetet är lämpligt för den minderåriga• Utse handledare• Informera vårdnadshavare om jobbet• Få godkännande av vårdnadshavare• Informera skyddsombud• Introducera och ha rutiner• Fråga om den minderåriga har andra jobb	<ul style="list-style-type: none">• Bedöma att arbetet är lämpligt för den minderåriga• Utse handledare• Informera skyddsombud• Introducera och ha rutiner• Fråga om den minderåriga har andra jobb
Arbetstidsbegränsning	Skolvecka under terminstid: 2 timmar/dag 12 timmar/vecka Skolfri dag under terminstid: 7 timmar/dag 12 timmar/vecka Skolledighet under minst en vecka: 7 timmar/dag 35 timmar/vecka Minst fyra veckors sammanhängande ledighet per kalenderår.		8 timmar/dag * ² 40 timmar/vecka * ² Arbetstiden får inte hindra skolgången eller möjligheten att ta till sig skolan. Dygnsvilan får förkortas * ³ Vid gymnasial lärlingsutbildning får eleven arbeta 20 timmar i veckan extra utöver sin lärlingsutbildning.
Arbetstidsförläggning	Kl. 6–20		Kl. 6–22 alt 7–23 * ³
Rast	Minst 30 min per dag (senast efter 4,5 timmars arbete). Arbetsgivaren ska ordna arbetet så att arbetstagarna kan ta de pauser som behövs utöver rasterna.		
Dygnsvila	14 timmar		12 timmar * ⁴
Veckovila	Två sammanhängande dagar, minst 36 timmar		

*¹ Tex. trädgårdsarbete, lättare manuell sådd och plantering, frukt- och bärplockning och lätt utfodringsarbete.

*² Skoltiden ska räknas in i den totala arbetstiden.

*³ Om det behövs med hänsyn till arbetsuppgifterna eller övriga arbetsförhållanden gäller ett undantag från den här regeln. Då får ungdomar istället arbeta upp till åtta timmar per dag i genomsnitt på en sju dagarsperiod. Veckoarbetstiden får då vara 40 timmar per vecka i genomsnitt under en fyra veckorsperiod. Det innebär att man t.ex. kan arbeta tio timmar en dag om man arbetar sex timmar en annan dag.

*⁴ Dygnsvilan får förkortas till elva timmar på arbetsplatser där ett ordinarie arbetspass slutar mellan klockan 22 och 24 eller börjar mellan klockan 05 och 07, eller arbete inom jordbruket. En förutsättning för förkortning av dygnsvilan är att kompensering viloperiod ges i omedelbar anslutning till arbetspassets eller arbetspassens slut.

Maskiner och arbetsmoment – regler för barn och ungdom

Maskin / arbetsmoment	Yngre barn	Äldre barn	Ungdom	
			I anställning	I handledarledd praktik/APL
Skärning eller svetsning med gas, elektricitet eller laser	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja
Maskindrivna lyftanordningar	Nej	Ja om lastens vikt inte överstiger 25 kg	Ja om lastens vikt inte överstiger 25 kg /Ja om ^{*5}	Ja
Farligare arbetsuppgifter inom byggnation	Nej	Nej	Nej / Ja om ^{*5}	Ja
Arbete vid risk för ras vid schaktning	Nej	Nej	Nej / Ja om ^{*5}	Ja
Lövlås	Nej	Nej	Ja	Ja
Vinkelslip	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja
Stenkap	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja
Häcksax	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja
Motorsåg	Nej	Nej	Ja om ^{*5}	Ja
Röjsåg med klinga	Nej	Nej	Ja om ^{*5}	Ja
Trimmer eller röjsåg med tråd	Nej	Nej	Ja	Ja
Gräsklippare	Nej	Nej	Ja om acceptdon / dödmanngrepp finns	Ja
Åkgräsklippare	Nej	Nej	Ja om ^{*6}	Ja
Jordfräs	Nej	Nej	Nej / Ja om ^{*5}	Ja
Snöslunga	Nej	Nej	Nej / Ja om ^{*5}	Ja
Maskiner där rörliga delar kan nås – transportanläggningar	Nej	Nej	Nej / Ja om ^{*5}	Ja
Fyrhjuling – Terränghjuling (vanligast)	Nej	Nej	Ja om personen har förarbevis för terränghjuling samt Ja om ^{*5}	Ja
Fyrhjuling – Motorcykel	Nej	Nej	Ja om personen har förarbevis för A1 samt Ja om ^{*5}	Ja
Fyrhjuling – Traktor a	Nej	Nej	Ja om personen har traktorkort, körkort med AM-behörighet samt Ja om ^{*5}	Ja
Fyrhjuling – Traktor b	Nej	Nej	Nej ^{*7}	Nej ^{*7}
Traktor a, Konstruerad att kunna köra i högst 40 km/tim (LGF-skylt)	Nej	Nej	Ja om personen har traktorkort, körkort med AM-behörighet ^{*8} samt Ja om ^{*5}	Ja
Traktor b, får köras i högst 50 km/tim (KM-skylt)	Nej	Nej	Nej ^{*7}	Nej ^{*7}

Motorredskap ^{*11} klass 1	Nej	Nej	Nej ^{*7}	Nej ^{*7}
Motorredskap ^{*11} klass 2	Nej	Nej	Ja om personen har traktorkort, körkort med AM-behörighet ^{*9} samt Ja om ^{*5}	Ja
Golfbil på bana - Terränghjuling (Vanligast. max 400 kg)	Nej	Nej	Ja om personen har förarbevis – terränghjuling samt Ja om ^{*5}	Ja
Golfbil som arbetsfordon och körning utanför anläggning- (Vanligast – motorredskap klass 2)	Nej	Nej	Ja om personen har traktorkort, körkort med AM-behörighet samt Ja om ^{*5}	Ja
Plockmaskin golfbollar	Nej	Nej	Se registreringsbevis på fordonet, följ därefter matrisen	Ja
Slutet utrymme – silo, brunn	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja
Arbete med risk för fall mer än 3,5 meter	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja
Arbeten som kräver andningsskydd – mögel, gaser	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja
Asbest	Nej	Nej	Nej	Nej
Kemisk kastrering	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja
Starka disk- och rengöringsmedel – mjölkkanläggningar	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja
Bekämpningsmedel klass 1 och 2	Nej	Nej	Nej	Ja
Skogsplantor med fungicid	Nej	Ja om ^{*10}	Ja om ^{*10}	Ja
Skogsplantor med insekticid	Nej	Nej	Nej	Ja
Farliga djur – nykalvad ko, nygrisad sugga, tjur, galt, bagge, giftormar, farliga djurparksdjur	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja
Starkt styrt arbete – tex. mjölkkningskarusell, förpackningsstation	Nej	Nej	Nej/Ja om ^{*5}	Ja

*5 Tillåtet om arbetsuppgiften utförs av ungdomar som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.

Den undervisning som undantaget handlar om förekommer framför allt i gymnasiet. Men det kan även handla om andra utbildningar, till exempel folkhögskolor eller yrkesinriktade uppdragsutbildningar som fristående utbildare genomför tex. motorsågsutbildning eller truckförarutbildning. Det räcker att det utbildningsavsnitt som arbetsuppgiften handlar om är avklarat, oavsett om ett helt utbildningsprogram är slutfört eller inte.

Som arbetsgivare behöver du jämföra andra utbildningar med gymnasieskolans för att bedöma om de är likvärdiga. En arbetsgivares internutbildning motsvarar i princip aldrig en sådan utbildning.

Gällande arbete med motorsåg krävs att den minderåriga genomgått utbildning och avlagt godkänt praktiskt och teoretiskt prov.

Gällande röjsåg ska den minderåriga genomgått utbildning för säkert arbete med röjsåg.

*6 Om åkgräsklipparen bara har ett klippaggregat och om acceptdon/dödmansgrepp finns, samt om arbetsgivarens riskbedömning kommer fram till att det inte finns några allvarliga risker med jobbet. Exempel på risker kan vara gräsklippning i sluttning, nära kant vid djupt vatten eller platser där det vistas människor i arbetsområdet.

Svenska Golfförbundet

*7 Bedömning gjord utifrån Transportstyrelsens regler gällande krav på B-körkort.

*8 Traktorkort och körkort med AM-behörighet ger endast rätt att köra/förflytta traktor a. För att använda påkopplade redskap krävs utbildning enligt *5. Undantaget redskap kopplat på trepunktskoppling.

Enligt Transportstyrelsen får traktor a köras på väg utan körkort eller traktorkort vid kortare sträckor vid förflyttning till eller från en arbetsplats eller mellan en gårds ägor eller liknande. Dock är det inte att rekommendera för en minderårig då arbetsgivaren alltid måste försäkra sig om/styrka den minderåriges kunskaper kring att framföra traktorn på ett säkert sätt, vilket kan vara svårt (särskilt att kunna bevisa vid en eventuell rättslig prövning).

*9 Förarbeviset AM-behörighet eller traktorkort ger endast rätt att köra/förflytta motorredskap klass 2. För att jobba med motorredskap klass 2 krävs utbildning enligt *5.

*10 Om arbetsgivaren genomför en riskbedömning som kommer fram till att det inte finns någon pesticid på de barrträdsplanter som skall planteras. Riskbedömningen ska dokumenteras och bör kunna styrkas med redovisande underlag. I dessa fall anser Arbetsmiljöverket att plantorna inte längre är att betrakta som behandlade med bekämpningsmedel på det sätt som föreskrifterna avser.

*11 Definition motorredskap – Motordrivet fordon avsedd för flyttning av gods tex. lastmaskin, skördetröska, grävmaskin, truck grävlustare m.fl. (se registreringsbeviset).